

Akademie věd České republiky

L. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky

Praha 21. března 2017

Bod programu: **2b**

ZPRÁVA O ČINNOSTI AKADEMICKÉ RADY AV ČR ZA OBDOBÍ OD XLIX. ZASEDÁNÍ AKADEMICKÉHO SNĚMU

Zpráva o činnosti Akademické rady Akademie věd České republiky za období od XLIX. zasedání Akademického sněmu AV ČR

Od XLIX. zasedání Akademického sněmu do uzávěrky této zprávy se Akademická rada sešla dvakrát stejně jako její předsednictvo. Pracoviště Akademie věd České republiky (dále jen AV ČR) byla o jednáních a usneseních Akademické rady v souladu s čl. 5 odst. 3 Stanov AV ČR informována zejména elektronickou formou prostřednictvím internetových stránek AV ČR.

V období od posledního zasedání Akademického sněmu se Akademická rada zabývala těmito hlavními záležitostmi:

I. Plnění usnesení Akademického sněmu

K plnění usnesení XLIX. zasedání Akademického sněmu, konaného 15. prosince 2016, byla učiněna následující opatření:

Bod II – V souladu s ustanovením § 10 odst. 2 zákona č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky, ve znění zákona č. 342/2005 Sb., byl místopředsedovi vlády ČR pro vědu, výzkum a inovace MVDr. Pavlu Bělobrádkovi, Ph.D., MPA, zaslán návrh Akademického sněmu AV ČR na jmenování prof. RNDr. Evy Zažímalové, CSc., předsedkyní Akademie věd České republiky pro první funkční období 2017–2021. Návrh byl pro projednání ve vládě ČR 16. ledna 2017 postoupen prezidentu ČR.

Bod III – Schválená Koncepce rozvoje činnosti Akademie věd České republiky byla vyvěšena na www stránky AV ČR (http://www.avcr.cz/opencms/export/sites/avcr.cz/content/galerie-souboru/Koncepce_rozvoje_cinnosti_AVCR.pdf).

Bod IV – Etický kodex výzkumných pracovníků v Akademii věd České republiky byl po zapracování změn schválených minulým zasedáním Sněmu vydán jako interní norma AV ČR a vyvěšen na www stránky AV ČR (<http://www.avcr.cz/cs/o-nas/pravni-predpisy/eticky-kodex-vyzkumnych-pracovniku-v-av-cr>).

II. Konceptní a vědecko-organizační otázky

Akademická rada započala realizaci Koncepce rozvoje činnosti Akademie věd České republiky schválené předchozím zasedáním Sněmu.

Místopředseda AV ČR P. Baran se aktivně účastnil jednání Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI), která na svém 321. zasedání dne 16. prosince 2016 projednala vypořádání meziresortního připomínkového řízení k Metodice hodnocení 2017+ a návrh na vznik Zahraniční rady. Na 322. zasedání RVVI dne 27. ledna 2017 byl projednán návrh výdajů státního rozpočtu ČR na VaVal na léta 2018–2020 s výhledem do roku 2022.

Členové Akademické rady dne 1. února 2017 jednali se zástupci RVVI a Úřadu vlády ČR o návrhu výdajů na výzkum, experimentální vývoj a inovace rozpočtové kapitoly 361 – Akademie věd ČR na rok 2018 s výhledem na léta 2019 a 2020.

Akademická rada schválila tři nové programy Strategie AV21: Vesmír pro lidstvo, Světlo ve službách společnosti a Program preklinického testování látek v režimu správné laboratorní praxe (SLP), jejichž realizace začala k 1. lednu 2017. Následně schválila financování Strategie AV21 v roce 2017.

V rámci meziresortního připomínkového řízení zaujala AV ČR stanoviska k vládním materiálům předkládaným ministerstvy či jinými státními orgány. Z nich je třeba jmenovat zejména připomínkové řízení k Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Schválené Doporučení pro nakládání s duševním vlastnictvím pracovišť AV ČR bude projednáno s řediteli pracovišť AV ČR a následně ověřeno v reálné praxi. Doporučení upozorňuje na zákonné závazky, kterými jsou pracoviště AV ČR vázána, a mělo by napomáhat k jejich reálnému plnění při současné minimalizaci nadbytečné administrativní zátěže. Klade si za cíl přispět ke zvýšení právní jistoty pracovišť při externích kontrolách. Lze je rovněž využít při přípravě interních norem pracovišť.

Dokončuje se příprava čtvrtého běhu Humanities in the European Research Area - HERA JRP4 PS na léta 2018–2021. Zastřešujícím tématem je „Evropský veřejný prostor, kultura a integrace (European Public Space, Culture and Integration)“. AV ČR je jedním z 25 partnerů v konsorciu Co-Fund evropského projektu poskytovaného DG Research and Innovation v Rámcovém programu Horizont 2020, kde bude zastupovat celou vědeckou komunitu v sociálních vědách a humanitních oborech výzkumu z České republiky.

V rámci programu Regionální spolupráce krajů a ústavů AV ČR byla vyhlášena 3. výzva, do které bylo možno do 15. listopadu 2016 podávat žádosti o dotaci na regionální spolupráci na rok 2017. Doručeno bylo 14 žádostí na nově zahajované projekty a 10 žádostí o dotaci na pokračování řešení projektů z roku 2016. Na doporučení Komise pro regionální spolupráci krajů a ústavů AV ČR schválila Akademická rada podporu sedmi žádostí o dotaci nově zahajovaným projektům a šest žádostí o dotaci na pokračování řešení projektů z roku 2016.

III. Podpora excelence

Pracoviště AV ČR dodala 23 průběžných zpráv o plnění pracovního programu nositeli **Fellowshipu J. E. Purkyně pro význačné perspektivní vědecké pracovníky** (dále jen FJEP) a šest závěrečných zpráv o výsledcích nositelů FJEP dosažených na pracovišti z důvodu řádného ukončení programu v roce 2016. V roce 2017 zahajují nový program čtyři nositelé tohoto ocenění. Místopředsedové AV ČR zkontrolovali stanovené podmínky čerpání FJEP a souhlasili s uvolněním finančních prostředků na rok 2017.

Akademická rada se systematicky a dlouhodobě věnuje podpoře perspektivních lidských zdrojů a navazování mezinárodních spoluprací nejmladšími vědeckými pracovníky. Pokračovaly úspěšné programy podpory začínajících vědeckých pracovníků a byly zahájeny programy nové. Jednou z forem je podpora postdoktorandů v rámci **Programu podpory perspektivních lidských zdrojů – Mzdové podpory postdoktorandů na pracovištích AV ČR** (tzv. Program PPLZ), který je určen pro začínající postdoktorandy (do dvou let od obhajoby titulu Ph.D. nebo jeho ekvivalentu, resp. čtyř let v případě dlouhodobého zahraničního studijního pobytu). V roce 2016 bylo v rámci dvou výzev Programu PPLZ podpořeno 30 kandidátů v sedmé výzvě (počátek od 1. 7. 2016). Komise Programu PPLZ také na základě zpětné vazby od pracovišť AV ČR vyhodnotila, jak je pro ně tento program prospěšný. Ředitelé pracovišť byli formou dotazníku, resp. Hodnoticí zprávy, požádáni o informace o postdoktorandech, jimž byla mzdová podpora poskytována. Sběr údajů byl zaměřen na období přibližně jednoho roku poté, kdy účast postdoktoranda v Programu PPLZ skončila. Zjistilo se, že téměř 60 % postdoktorandů pokračuje v práci v daném ústavu, 3 % již vedou svůj vlastní badatelský tým, 31% jej sestavuje, 14 % získalo vlastní grant a 54 % je členem řešitelského týmu grantového projektu, 3 % postdoktorandů odešlo do zahraničí. U 94 % postdoktorandů pracoviště uvedla, že splnili předpoklady do nich vkládané. Celkově (s jedinou výjimkou) pracoviště hodnotí tento program velmi kladně.

IV. Mezinárodní vědecká spolupráce Akademie věd ČR a její zapojování do Evropského výzkumného prostoru

Zástupci Akademické rady se i nadále zapojovali do tvorby vědní strategie prostřednictvím aktivit mezinárodních organizací (zejména European Academies Science Advisory Council – EASAC, All European Academies – ALLEA, International Council for Science – ICSU a InterAcademy Partnership – IAP).

V oblasti spolupráce realizované na základě bilaterálních smluv se zahraničními partnerskými organizacemi Akademická rada projednala a schválila výsledky výběrových řízení na mobilní aktivity na rok 2017, tj. na zahraniční pracovní cesty, mobilní projekty a projekty Mobility Plus s celkem deseti partnerskými organizacemi. Pro rok 2017 projednala a schválila podporu 15 nových výzkumně-vzdělávacích aktivit pro zahraniční mladé výzkumné pracovníky a studenty, které pořádají jednotlivá pracoviště AV ČR. V rámci mimořádné finanční dotace určené na rozvoj spolupráce s předními vědecko-výzkumnými pracovišti v Izraeli pro rok 2017 projednala a schválila podporu 51 nových aktivit. Akademická rada také projednala Souhrnnou zprávu za II. výzvu Programu interní podpory projektů mezinárodní spolupráce AV ČR.

Bylo podepsáno Memorandum o vzájemné spolupráci mezi AV ČR a Společností Maxe Plancka za účelem podpory společných výzkumných aktivit.

V oblasti evropské integrace ve výzkumu, vývoji a inovacích (VaVal) Akademická rada průběžně sledovala a aktivně se zapojovala do přípravy a implementace strategických, politických a legislativních dokumentů na národní i evropské úrovni souvisejících s programovým obdobím 2014–2020.

V agendě Evropských strukturálních a investičních fondů zástupci Akademické rady věnovali pozornost dění ve všech relevantních operačních programech. Aktivně

se zapojovali do činnosti plánovacích komisí programů a monitorovacích výborů; šlo především o finální přípravu výzev zaměřených na předaplikační výzkum a mezinárodní a mezisektorovou mobilitu v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (dále jen OP VVV).

Rada pro podporu účasti AV ČR na evropské integraci výzkumu a vývoje na svém 7. zasedání diskutovala podněty k přípravě 9. rámcového programu EU pro výzkum, vývoj, inovace a k možnosti pracovišť AV ČR získat HR Excellence in Research Award (v souvislosti s výzvou Rozvoj kapacit pro výzkum a vývoj v OP VVV).

Zástupci Akademické rady dále připravili vstupy do veřejné konzultace ke střednědobému hodnocení rámcového programu EU pro výzkum, vývoj a inovace Horizont 2020. Šlo o podkladový dokument pro MŠMT určený k přípravě pozice za Českou republiku a o přípravu samostatného vstupu do této konzultace za AV ČR. Tyto materiály vznikly mimo jiné i na základě zpětné vazby a zkušeností získaných z pracovišť AV ČR.

Akademická rada se rovněž dlouhodobě zabývá problematikou udržitelnosti výzkumných infrastruktur. Své zájmy prosazuje mj. prostřednictvím delegáta v Evropském strategickém fóru pro výzkumné infrastruktury (ESFRI) a delegáta ve Správní radě Společného výzkumného střediska Evropské komise (JRC).

Dne 8. března 2017 se v Lichtenštejnském paláci uskuteční mezinárodní setkání „Pražské fórum – Perspektivy evropského neuniverzitního výzkumu po roce 2020“ za účasti představitelů řady významných zahraničních institucí.

V. Vzdělávací, popularizační a ediční činnost

Od zasedání Akademického sněmu v prosinci 2016 bylo ve vybraných tištěných, internetových a ostatních médiích zveřejněno více než 2 000 zpráv s heslem AV ČR, jeho podobami a dalšími vybranými klíčovými slovy souvisejícími s Akademií věd ČR, tj. 39 denně. V rámci spolupráce AV ČR s Českou televizí bylo odvysíláno více než 37 příspěvků nejrůznějších žánrů, mnohé z nich opakovaně v průběhu dne. V rámci Strategie AV21 vznikly v AV ČR další dva díly cyklu dokumentárních filmů Tiché hrozby, které se věnují hrozbám z vesmíru a zemětřesným rojům. AV ČR je premiérově představí na letošní mezinárodní filmové přehlídce Academia film Olomouc. Od 1. ledna 2017 je měsíční TV magazín VideoJournal z české vědy distribuován pod názvem Česká věda, magazín Akademie věd ČR. Diváci jej mohou sledovat na čtyřech televizních kanálech, denně jde o více než 200 000 domácností. Na Facebooku a YouTube jej vidělo měsíčně více než 10 000 uživatelů. Reportáže magazínu sdílají mj. weby pracovišť AV ČR a hlavní webová stránka AV ČR.

V pondělí 13. března 2017 AV ČR uspořádá v pražském Paláci Žofín třetí slavnostní přednášku v rámci cyklu Akademie věd ČR – Špičkový výzkum ve veřejném zájmu. Vedoucí centra HiLASE Ing. Tomáš Mocek, Ph.D., se v ní bude věnovat tématu LASER: supernástroj člověka 21. století.

V březnu 2017 vyjde první číslo časopisu A / Věda a výzkum. Přístupnou formou se bude detailněji věnovat výzkumným výsledkům AV ČR za předchozí období a kromě dalších témat zveřejní např. rozhovor s prof. Jiřím Forejtem, laureátem České hlavy 2016.

V lednu 2017 byl zahájen již 12. ročník projektu Otevřená věda a počet přihlášených opět téměř desetinásobně překročil kapacity projektu. Letos se uskuteční celkem sto vědeckých stáží. Četné pozitivní ohlasy od pedagogů a studentů středních škol a gymnázií i široké veřejnosti byly pro AV ČR motivací pro vznik v pořadí třetí série kresleného vzdělávacího seriálu NEZkreslená věda. Ojedinelý popularizačně-vzdělávací cyklus AV ČR prostřednictvím krátkých animovaných videí, která jsou tematicky zaměřená na vědu a poznání, edukační a zábavnou formou přibližuje divákům různých věkových skupin zajímavé jevy z různorodých vědních oblastí.

VI. Finanční, organizační a kontrolní činnost v AV ČR

Na základě výsledků výběrových řízení a návrhů rad příslušných pracovišť AV ČR rozhodl předseda AV ČR o jmenování následujících ředitelů:

- prof. Dr. Martina Hofa, DSc., do funkce ředitele Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. května 2017 do 30. dubna 2022,
- RNDr. Tomáše Kosteckého, CSc., do funkce ředitele Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. května 2017 do 30. dubna 2022,
- doc. PhDr. Martina Holého, Ph.D., do funkce ředitele Historického ústavu AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. června 2017 do 31. května 2022,
- doc. PhDr. Tomáše Wintera, Ph.D., do funkce ředitele Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. března 2017 do 28. února 2022.

Akademická rada jmenovala na pětiletá funkční období předsedy, místopředsedy a členy některých dozorčích rad pracovišť AV ČR. Jmenovala také členy „schvalujícího orgánu“ dle vyhlášky č. 220/2013 Sb., § 29 odst. 2, o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek. Byli jmenováni i noví členové pomocných orgánů AV ČR, a to Komise pro životní prostředí AV ČR a Rezortní odborné komise AV ČR pro schvalování projektů pokusů na zvířatech.

V souladu se zákonem o veřejných výzkumných institucích Akademická rada projednávala žádosti pracovišť AV ČR o předchozí souhlas zejména ke koupi či prodeji nemovitého majetku a ke zřízení věcných břemen. Dále posuzovala návrhy nájemních smluv o nájmu či pronájmu nemovitostí a nebytových prostor. Pokračovala jednání o dislokaci pracovišť AV ČR v objektu Hybernská 1000/8, Praha 1 a možnosti využití objektu Washingtonova 1569/21, Praha 1, stejně jako řešení problematiky společnosti RadioMedic s. r. o. Důraz byl nadále kladen zejména na výstavbu v rámci projektu Biotechnologického a biomedicínského centra AV ČR a UK ve Vestci – BIOCEV a projektu Extreme Light Infrastructure (ELI). Schválena byla směrnice Akademické rady

Akademie věd ČR o postupu při vydávání předchozího souhlasu zřizovatele a při dalším nakládání s majetkem upravující postup při vydávání předchozího souhlasu zřizovatele podle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích a při dalším nakládání s majetkem.

Na návrh Bytové komise AV ČR Akademická rada schvalovala přidělení startovacích a standardních bytů, prodloužení nájmu startovacích a standardních bytů, výměnu standardních bytů a ukončení nájmu dohodou.

Byla schválena výroční zpráva AV ČR o poskytování informací za rok 2016 podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci plánovaných veřejnosprávních kontrol projednala Akademická rada výsledky kontroly hospodaření a přijala příslušná opatření k nápravě zjištěných nedostatků v Ústavu experimentální medicíny AV ČR, v. v. i., Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v. v. i., Ústavu termomechaniky AV ČR, v. v. i., a v Ústavu chemických procesů AV ČR, v. v. i.

Praha 17. února 2017

Akademická rada AV ČR

Návrh usnesení Akademického sněmu

Akademický sněm

ve smyslu čl. 14 písm. e) Stanov Akademie věd ČR schvaluje (s připomínkami) předloženou zprávu o činnosti Akademické rady AV ČR za období od XLIX. zasedání Akademického sněmu.